

Біологічна вікторина

Підготувала:
учитель біології
НВК № 12 м. Рівного
Парфенюк В. А.

Біологічна вікторина

8 – клас

Мета: Ознайомити учнів із життєво важливими і цікавими фактами з тваринного та рослинного світу, значенням його для людини; формувати зацікавленість до предмету біології, розвивати інтерес до навколишнього світу, проблем охорони навколишнього світу.

Обладнання та матеріали: годинник, дошка для записування балів, аркуші для жеребкування.

Півфінал

I. Жеребкування між чотирма 8 – ми класами. Далі класи розходяться в різні кабінети, де проходить півфінал біологічної вікторини.

II. Представлення команд: біологічна назва, пояснення, чому так назвали, обрання капітанів команд.

(Команди займають місця посередині класу навколо столів)

III. Конкурс 1

1) 1 хв – на обдумування запитання, 1 бал – за правильну відповідь, 0,5 бала – за доповнення відповіді іншої команди.

Запитання для I команди:

1. Відомо, що серед тварин є багато хижаків. А чи можна так сказати про рослини? (Так. Росичка, пухирник)
2. Чому заборонено полювання на хутрових звірів весною? Чим це зумовлено? (Навесні тварини линяють – втрачають густе й тепле підшерстя, вигодовують малят)
3. Чи можна за зовнішнім виглядом відрізнити гадюку від вужа? (Так, за наявністю жовтих плям на голові вужа)

Запитання для II команди:

1. Хто раніше з'являється навесні: кажани чи комахи? Чому? (Комахи – корм для кажанів)
 2. Які дуже маленькі тварини зводять грандіозні споруди? (Мурахи, терміти)
 3. Що являє собою крейда? (Черепашки форамініфер)
- 2) Запитання для капітанів , по 2 -(20 с на обдумування, по 2 бали за відповідь)

1. Як дізнається павук – хрестовик, що в його сітку потрапила здобич? (Нитка павутини, прикріплена до ніжки павука, починає смикатися)
2. Яких комах можна вважати свійськими? (Бджоли, шовкопряди)

3. За допомогою чого стрекочуть коники? (На нозі є щербинка, на крилі – зачіпка, відбувається тертя)
4. Чи однаково живляться самки і самці комара? (Ні, самки – кров'ю, самці – соком рослин)

IV. Конкурс 2

(За правильну відповідь – 1 бал)

- 1.Які істоти можуть існувати без кисню? (Анаероби)
- 2.Скільки ніг мають комахи?(6 ніг, 3 пари)
- 3.Для чого рибі хвіст? (Виконує роль керма і двигуна)
- 4.Хто важчий – акула чи слон? (Акула китова – 30 т)
- 5.Які птахи не літають? (Страуси, ківі, пінгвіни)
- 6.Яка тварина найвища? (Жираф)
- 7.Кого вважають предком собаки? (Вовка)
- 8.Яку тварину в Індії вважають священною? (Корову)
- 9.Які тварини впадають в сплячку взимку? (Ведмідь)
- 10.Найбільша риба. (Китова акула)
- 11.Яка дуже гірка трава популярна в народній медицині? (Полин)
- 12.Коли цвіте бузок? (Весною в травні)
- 13.Квіти яких рослин мають різне забарвлення віночка? (Братики)
- 14.Як називається період життя рослини від насіння до утворення нового насіння? (Розвиток)
- 15.Які рослини мають виткі й чіпкі стебла? (Маки)

Запитання для II команди

- 1.Хто з лісових звірів розвішує гриби для сушіння на деревах? (Білка)
- 2.Яка найменша пташка? (Колібри)
3. Що буде з бджолою, коли вона вкусить когось? (Гине)
4. Чиї пташенята не знають своєї матері? (Зозулі)
- 5.Яку рибу називають «морським язиком»? (Камбалу)
- 6.Куди пливе викладати ікринки річковий вугор? (В океан)
- 7.Яка річкова риба не має луски? (Сом)
- 8.Яка риба має назву небесного світила? (Місяць риба)
9. Чи закривають очі риби, коли сплять? Чому? (Ні, не мають повік)
- 10.Яка риба має змієподібну форму повік? (Вугор)
- 11.Як називається частина клітини рослини, заповнена клітинним соком? (Вакуоля)
12. Як називається частина насінини однодольної рослини, яка запасє поживні речовини? (Ендосперм)
- 13.Як називається процес утворення органічних речовин у зелених листках? (Фотосинтез)
- 14.Від чого залежить зелене забарвлення листків і молодих стебел рослин? (Від

хлорофілу)

15. Як називається процес злиття клітин пилку і яйцеклітин? (Запліднення)

V. Конкурс 3. Домашнє завдання.

Кожна команда підготувало по 3 запитання для команди - суперника.

(1 хв.—на роздуми; 2 бали — за правильну відповідь; 1 бал — за цікаве запитання.)

Запитання для I команди

1. З якої рослини отримують вату? (Бавовник)

2. Найбільший наземний ссавець? (Слон)

3. Рідкісна квітка, що росте високо в горах? (Едельвейс)

Запитання для II команди

1. Скільки ходильних ніг у рака? (5 пар)

2. Чи є отруйні павуки серед представників української фауни?

(Тарантул, каракурт.)

3. Які птахи називаються виводковими, а які нагніздними? Наведіть приклади.

(Виводкові народжуються зрячими, в пір'ї (гуси, качки, кури, лебеді),

нагніздні сліпі й повільно розвиваються (дятли, голуби).)

VI. Оголошення результатів конкурсів- Підсумки. Команда-переможець продовжує гру у фіналі.

Фінал

Ведучий. Прошу капітанів команд оголосити назву і клас.

Конкурс «Зоологічний лабіринт»

Ведучий по черзі кожній команді ставить запитання. На роздуми – 30 сек. За правильну відповідь - 1 бал. Якщо неправильна відповідь, команда суперників має шанс дати правильну відповідь, за яку отримає 0,5 бала.

1. Чому заборонено чіпати яйця в гніздах? (Птахи залишають гніздо)

2. Куди зайцю зручніше бігти: згори чи під гору? (Під гору, задні ноги довші)

3. Якщо вдень мурашки ховаються в мурашник і закривають всі ходи, що це означає? (Буде дощ)

4. Товстим чи худим залягає ведмідь у барліг і чому? (Товстим, жир обігріває і годує ведмедя)

5. Чи завжди рак пересувається спереду назад? (Плаває так, а до їжі - вперед)

6. Чому кури, індики, ін. зерноїдні ковтають камінці (Камінці сприяють травленню, перетираючи їжу)

7. Передні чи задні ноги виростають у пуголовка жаби раніше? (Задні)

8. Назвіть пташок, які риють нору для гнізда? (Берегові ластівки)

9. Яка ящірка найбільша? (Варан)

10. Які птахи прилітають до нас першими? (Шпаки)
11. Чому сову вважають корисним птахом? (Ловить гризунів)
12. Навіщо оленям роги? (Турнірна зброя, захист)
13. Яка тварина найглибше пірнає? (Кашалот)
14. Які ссавці відкладають яйця? (Качконіс, єхидна)
15. Які тварини світліють на зиму? (Заєць, куріпка)
16. Які ссавці літають? (Кажани)
17. Чому ріг носорога вважають його ворогом? (Ріг дуже дорогий, саме за нього мисливці вбивають цю тварину)
18. Якого птаха підтримує хвіст, коли він сидить на дереві? (Дятла)
19. Яка тварина має найбільше зубів? (Слимак)
20. Чому перепілки відлітають у вирій разом із гусьми? (Пролітаючи над морем, гуси через певні проміжки шляху сідають на воду відпочивати. Перепілки, стомлені перельотом, негайно сідають їм на спину і також відпочивають)

Підраховуємо бали двох команд за цей конкурс, оголошуємо результати.

Запрошуємо капітанів для проведення наступного конкурсу капітанів «Загадки флори»

Капітанам по черзі ставляться запитання. На роздуми – 1 хв., за правильну відповідь – 2 бали. Якщо відповіді немає, капітан команди – суперника може дати відповідь, яка оцінюється 1 балом. Першим відповідає капітан команди, що набрала в попередньому конкурсі більше балів.

Запитання:

1. Яку ви знаєте трав'янисту рослину, що має найбільші розміри і дуже смачні поживні плоди? (Банан)
2. Назвіть рослину, яка має порожнисте та міцне стебло і найбільшу швидкість росту. (Бамбук)
3. Видозміною якого органу рослини є бульба картоплі? (Стебла)
4. У яких частинах або органах рослин відбувається фотосинтез і чому? (У зелених частинах, бо там у клітинах є хлорофіл або хлоропласти)
5. Чому квіти деяких рослин мають дуже неприємний запах? (Запилюються мухами)
6. Чому лікарі радять частіше відпочивати у хвойних лісах, особливо в соснових борах? (Хвойні виділяють фітонциди, запах хвої діє заспокійливо на нервову систему і стимулює серцеву діяльність)

Підбиваються підсумки конкурсів.

Бали додаються.

Оголошується команда – переможець.

